Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 10 апрель 1968 йил, чоршанба ◆ № 84 (13.946). Баҳоси 2 тийин.

ЧУҚУР МИННАТДОРЧИЛИК

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети космосни жаҳонда биринчи бўлиб забт этган СССРнинг машҳур космонавт-учувчиси, СССР Олий Совети депутати, Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник Ю. А. Гагарин билан авиация қисмининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони инженер-полковник В. С. Серегин самолётда машқ қилиб учиш вақтидаги фалокат натижасида фожиали халок бўлганликлари муносабати билан ўз таъзияномаларини йўллаган барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, Совет Иттифоқи корхоналари, колхозлари, совхозлари ва муассасаларининг коллективларига, айрим гражданларга, шунингдек қардош марксчи-ленинчи партияларнинг Марказий Комитетларига, социалистик давлатлар ва бошқа дўст мамлакатлар ҳукуматларига, чет мамлакатлар давлат ва ҳарбий арбобларига, дипломатик вакилларига, жамоат ташкилотларига ва айрим гражданларига самимий ташаккур ва чуқур миннатдорчилик изҳор қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1968 йил 9 апрелда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми очилди.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг «Халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемалари ҳақида ва КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун кураши тўғрисида»ги докладини тинглади.

Доклад юзасидан музокараларда КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. ГРИШИН, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. ШЕЛЕСТ, КПСС Хабаровск ўлка комитетининг биринчи секретари А. П. ШИТИКОВ, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. ҚУНАЕВ, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари В. С. ТОЛСТИКОВ, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. МЖАВАНАДЗЕ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирмоқда.

МАРКСИЗМНИНГ ҲАЁТИЙ КУЧИ

ПРАВДА

Карл Маркс туғилган кунга 150 йил тўладиган шонли тарихий сана — 1968 йил 5 майга бир ойдан камроқ вақт қолди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният илмий коммунизмнинг асосчиси, гениал мутафаккир, оташин революционер, жаҳон пролетариатининг устози ва йўлбошчисига ўзларининг чуқур ҳурматларини билдириб, ана шу санани кенг кўламда нишонлашга тайёргарлик кўрмоқдалар.

В. И. Ленин туғилган куннинг бўлажак 100 йиллиги сингари Марксга бағишланган юбилей тантаналари ҳам, партиямиз билан халқимиз ҳаётида, бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳаётида катта воқеалардир. Мамлакатимизда ана шу воқеаларга кўрилаётган тайёргарлик умумхалқнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини оширишга, идеология ишини активлаштиришга, марксизм-ленинизмнинг ғоят бой меросини чуқур ўрганишга ва назарий фикрни янада ривожлантиришга ёрдам бермоқда. Мамлакатимизда марксизм-ленинизм таълимотини пропаганда қилиш тобора оммавий тус олмоқда.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган ва кеча «Правда»да эълон қилинган Тезислари пропаганда миқёсини кенгайтириш ва савиясини ошириш учун катта аҳамиятга эга. Бу ҳужжат революцион назария ижодкорининг илмий жасорати улуғворлигини, Маркс — Энгельс — Ленин зафарли таълимотининг енгилмас ҳаётий кучини очиб берувчи муҳим сиёсий ва назарий ҳужжат бўлиб, совет кишиларини ғоявий чиниқтириш ва коммунистик руҳда тарбиялаш ишига хизмат қилади.

Бизнинг барча ғалабаларимиз, эксплуататорлик тузумининг гўркови ва социалистик жамиятнинг ижодкори бўлмиш ишчилар синфининг жаҳоншумул тарихий ғалабалари миллионларнинг онгида марксизм-ленинизм билан чамбарчас боғлангандир. Марксизм революцион кураш алангасида ўсиб етишди ва дунёни билишнинггина эмас, шу билан бирга уни тубдан ўзгартиришнинг ҳам қудратли қуроли бўлиб келди. Октябрь революцияси дунёни ана шундай ўзгартириш даврини очиб бериб, инсониятнинг капитализмдан социализмга ўтиши муқаррар эканлиги тўғрисидаги илмий башоратнинг тўғрилигини исбот қилди. СССРда социализм ғалаба қилганлиги жаҳон социалистик системаси таркиб топганлиги марксизм-ленинизм таълимотининг буюк тантанаси бўлди, унинг бутун ер юзидаги халқ оммасининг онги ва дилига ўтказаётган таъсирини беқиёс кучайтирди.

Совет халқи ана шу буюк таълимотнинг мустаҳкам негизида янги ҳаёт қурмоқда. Бизнинг партиямиз ишончли компас бўлган ана шу таълимотга ҳамиша амал қилиб келди ва амал қилмоқда. Коммунизм қурувчилар оммаси партия теварагига, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига ҳар қачонгидан ҳам маҳкам жипслашгандирлар. Марксизмнинг янги, олий босқичи бўлган ленинизм партия билан халқ бузилмас бирлигининг ғоявий асоси, революцион фикр ва революцион ҳаракатнинг битмас-туганмас манбаи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги тўғрисидаги Тезисларда таъкидлаб ўтилганидек, революцион назария ривожидаги ленинча босқич — XX аср марксизмидир, ҳозирги замон марксизмидир. КПСС ва бошқа қардош партияларнинг назарий фаолиятида бу босқич узлуксиз давом эттирилмоқда, халқаро коммунистик ҳаракатнинг программ ҳужжатларида ўз ифодасини топмоқда. Яхлит интернационал таълимот бўлган ленинизм жаҳон озодлик ҳаракати ва давримиздаги илмий билимлар тўплаган бутун тажрибанинг якунидир. Марксчи-ленинчиларнинг коллектив куч-ғайрати билан революцион назарияни янада такомиллаштириш — халқаро коммунизмнинг, барча қардош партияларнинг муҳим интернационал вазифасидир.

Бизнинг партиямиз совет халқининг коммунизм учун курашига бошчилик қилиб ва бу курашни ташкил этиб, революцион назарияни янада такомиллаштириш вазифасини ҳал этиш учун кўп иш қилди ва қилмоқда. Партиямизнинг назария соҳасидаги ишлари марксизм-ленинизм таълимотини бойитади ва ривожлантиради, ижтимоий тараққиёт истиқболларини очиб беради. Коммунистик фаза социалистик жамият узоқ вақт мобайнида ривожлангандан сўнг, унинг заминида коммунизмнинг иқтисодий, социал ва маданий шарт-шароитлари пишиб етилгач бошланади, деган марксча қоидага асосланиб, КПСС ўз Программасида коммунистик қурилишнинг асосий йўлларини белгилаб берди. Бу йўллар: коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтиришдан, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантиришдан, янги кишини тарбиялаб, вояга етказишдан иборат. Партия XXIII съезди КПСС Марказий Комитетининг 1964 йилги октябрь Пленуми ва шундан кейинги пленумлари қарорларида бу вазифалар ҳар томонлама асослаб берилди.

Марксизм-ленинизм руҳига, пролетар интернационализми принципларига тамомила мувофиқ равишда биз СССРда коммунизм қуришни ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида социализмни мустаҳкамлашни жаҳон революцион жараёнининг энг муҳим қисми деб ҳисоблаймиз. Партия совет кишиларини ўзларининг яратувчилик меҳнатдаги муваффақиятларининг ички проблемаларни ҳал этиш учунгина эмас, шу билан бирга ўзларининг интернационал бурчларини бажариш учун, озодлик ҳаракати базасини кучайтириш учун ҳам бўлган бутун аҳамиятини тушунадиган қилиб тарбияламоқда.

Ўзларининг илмий коммунизм идеалларини пропаганда қилишгагина эмас, бу идеалларни амалда рўёбга чиқаришга ҳам лаёқатли эканликларини исботлаган коммунистик партиялар бутун жаҳон революцион ҳаракатининг раҳбар ядроси бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Улар идеология соҳасидаги душманларимизга қарши курашда ривожланиб, куч тўплаб ва мустаҳкамланиб бораётган марксизм-ленинизм таълимотига содиқ эканликлари туфайли кучлидирлар. Империалистик реакциянинг ҳеч қандай кирдикори марксизм-ленинизм ғояларининг омма орасига тарқалишини тўхтатиб қола олмайди, бу ғояларнинг революцион кучини бўшаштира олмайди.

Ана шу буюк ғоялар бутун дунё коммунистларини бирлаштириб турибди. 66 коммунистик ва ишчи партиянинг яқинда Будапештда бўлиб ўтган Маслаҳат учрашуви жаҳон коммунистик ҳаракатининг интернационал жипслиги ва бирлигини мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги жаҳондаги барча коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг катта ва қувончли байрами бўлади. Бу байрам марксизм-ленинизм тантанасини, унинг бутун планета бўйлаб зафар қучаётганлигини намойиш қилади. Турмуш ҳақиқати марксизм томонида эканлигини бу байрам бутун инсониятга янги куч билан кўрсатиб беради. Совет халқи ва унинг ленинчи партияси шонли юбилейни ўзининг кучларини коммунистик жамиятни муваффақиятли қуришга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини, бутун дунё меҳнаткашларининг қардошларча бирдамлиги ва дўстлигини мустаҳкамлашга янада сафарбар қилиш белгиси остида, марксизм-ленинизм таълимотининг софлиги учун кураш белгиси остида кутиб олмоқдалар. Маркс-Ленин улуғ ғоялари бизнинг коммунизм сари бораётган йўлимизни ёритиб турибди.

(8 апрелдаги бош мақола).

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

Қарши районидаги «Пахтакор» колхозининг Темир Ашуров бошлиқ бригада азаматлари эрта баҳорданоқ мўл-ҳосил учун курашни бошлаб юборган эдилар. Бригада шоввозлари 75 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш иштиёқида меҳнат қилиб барча майдонларга чигитни қисқа муддатда оби-тобида экиб бўлдилар. Бригаданинг механизатори Аваз Сиддиқов бошлиқ чигит экувчи экипаж аъзолари мавжуд майдонларда 5 иш кунида чигит экишни тамомладилар. Чигит экувчилар учун бу ерда барча шарт-шароитлар яратиб берилди. Экиш икки сменада ташкил этилди.

Бригаданинг чигит эрта қадалган 20 гектарли майдонида чигит биртекис, беҳато униб чиқди. Механизатор Аваз Сиддиқов ўз экипажини ғўза қатор ораларига ишлов беришга ҳозирданоқ мослаб қўйди. У сеялкани олиб ташлаб, универсалга культиватор ва озиқлантирувчи СУЗ аппаратини тиркаб шай қилиб қўйди.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкент электр машинасозлиги заводининг маҳсулотлари қурилиш ва корхоналарда яхши иш бермоқда. Завод ой сайин электр ёрдамида пайвандлаш трансформаторларидан қарийб мингта тайёрлаб чиқараётир. Ушбу суратда: йиғув цехининг бошлиғи П. Тартаковский ва старший мастер А. Егоров ўртоқлар ишлаб чиқарилган маҳсулотларни жўнатишдан олдин текшириб кўрмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ» ГАЗЕТАСИДА БОСИЛГАН «КЕНГ ҚАТОРЛАБ ПАХТА ЕТИШТИРИШ УСУЛИ» САРЛАВҲАЛИ МАҚОЛА ТЎҒРИСИДА

«Сельская жизнь» газетаси ўзининг 6 апрель сонида Ўзбекистон ССРдаги «Малик» совхозининг кенг қаторлаб пахта етиштириш усулини жорий қилиш тажрибаси ҳақида мақола босиб чиқарди.

Сирдарё областининг қўриқ ерларда ташкил қилинган совхозларида кенг жорий этилаётган бу тажриба совет пахтачилигини ривожлантиришда, ишлаб чиқаришнинг прогрессивроқ технологиясига, кенг қамраб оладиған энг янги техникани қўлланишга ўтишда янги босқични бошлаб берди.

Яқин йилларда республикада каттагина майдонларга кенг қаторлаб чигит экишга ўтилиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область ва район партия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотларига пахтакорлар ўртасида «Малик» совхозининг тажрибасини кенг ўрганишни ташкил этиш ва янги технологияни жорий этишга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқишни топширди.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Қишлоқ хўжалик министрлигига, «Узсельхозтехника» республика бирлашмасига, «Главхлопкамаш»га «Малик» совхозининг тажрибасини ўрганиш ва кенг қаторлаб чигит экиш ҳамда пахта етиштириш учун машиналар комплексини ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан таклифлар киритиш таклиф этилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ғ. Н. НАФАСОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Тарих фанларини ривожлантириш ва юқори малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун Нукус педагогика институти КПСС тарихи кафедрасининг мудири, профессор Ғойиб Нафасович Нафасовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 8 апрель,
Тошкент шаҳри.

Расмий хабарлар

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косиғин ўртоқлар тантанали ва порлоқ байрам — Германия Демократик Республикасининг янги, социалистик конституциясини бутун халқ маъқуллаганлиги муносабати билан В. Ульбрихт, В. Штоф, И. Дикман, Э. Корренс ўртоқларни, Германия Демократик Республикасининг аҳолисини, барча немис меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, бутун совет халқи номидан қизғин қутладилар.

Табрик телеграммасида бундай дейилади: Германия Демократик Республикаси социалистик конституциясининг умумхалқ овозига қўйилиб қабул қилинганлиги Европа ва бутун жаҳон аҳамиятига эга бўлган воқеадир. Монополистлар ва юнкерлар, фашистлар ва милитаристлар яқиндагина ўзларини немис миллатининг тақдирини мудом ҳал қилувчилармиз, деб кўрсатган немислар диёрида халқ социализм учун курашамиз деб, ўз ихтиёри билан қатъий суратда айтди. Шундай пайт келадики, барча немис меҳнаткашлари худди ГДР халқи сингари социализм йўлини танлаб олади.

Телеграммада яна бундай дейилади: ривож топган социалистик жамият қуришда, экономика, фан ва маданиятни юксалтиришда, халқ фаровонлигини янада оширишда Германия Демократик Республикаси ишчилари, деҳқонлари, хизматчилари, зиёлиларини, барча аҳолисининг янги ғалабаларга эришувларини астойдил истаймиз.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

8 апрель куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди.

Президиум Финляндия Республикаси мустақил деб эълон қилинган куннинг 50 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг Финляндияга қилган визити тўғрисидаги ахборотни муҳокама қилди.

Президиум Н. В. Подгорнийнинг Финляндияда бўлган вақтидаги фаолиятини якдиллик билан маъқуллади.

Сўнгра СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, шу йил январь ойида Эронга бориб келган СССР Олий Совети делегациясининг бошлиғи Д. А. Кунаев сўзга чиқди.

Президиум делегация фаолиятини маъқуллади.

Президиумнинг кун тартибида СССР Олий Советининг чет эл парламентлари билан 1968 йилда қиладиган халқаро алоқалари, СССР ва Иттифоқчи республикаларнинг никоҳ ва оила тўғрисидаги қонунлари асослари лойиҳасини ишлаб чиқиш ишларини тугаллаш, меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ҳуқуқларини кенгайтириш, меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советлари ҳуқуқларини кенгайтириш мумкинлиги тўғрисидаги таклифларни қараб чиқиш учун комиссия тузиш, шунингдек СССР Олий Совети Президиумининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан амнистия бериш тўғрисида»ги Фармонининг бажарилиш якунлари тўғрисидаги масалалар ҳам бор эди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ФИНЛЯНДИЯДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси 8 апрелда Финляндиядан Москвага қайтиб келди.

Делегация Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 20 йиллигини байрам қилишда қатнашиш учун Финляндия ҳукуматининг таклифига биноан Хельсинкига борган эди.

Делегация составида РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. П. Лыкова, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. П. Козирев, Совет Иттифоқининг Финляндиядаги элчиси А. Е. Ковалевлар бор эди. (ТАСС).

ЙИЛЛИК ПЛАН 3 ОЙДА

Сирдарё область, Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг меҳнатсевар чорвадорлари қисқа вақт ичида катта ютуқни қўлга киритдилар. Улар давлатга пландаги 62 тонна ўрнига 62 тонна 381 килограмм семиз гўшт етказиб бериб, йиллик планни уч ойда адо этдилар.

П. БУХОРОВ.

ВЬЕТНАМГА—ТИНЧЛИК!

ЖКФ БОШ КЕНГАШИНИНГ ФАВҚУЛОДДА СЕССИЯСИ

8 апрелда Союзлар уйининг колонна залида Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгашининг фавқулодда сессияси очилди. Сессия кун тартибида бир масала: Вьетнам халқини қўллаб қувватлаш, Америка империалистларининг қуролли агрессиясини кенг ва қатъий қоралаш учун бутун жаҳон меҳнаткашлари ва касаба союзларининг бирдамлик кампаниясини кучайтириш ва кенгайтириш масаласи бор.

Сессияни жаҳон касаба союзлари федерациясининг президенти Ренато Битосси кириш нутқи сўзлаб очди.

70 дан кўпроқ мамлакат касаба союз марказларининг делегациялари, касаба союзлар халқаро бирлашмаларининг, бир қанча бошқа халқаро ташкилотларнинг делегациялари Москвага келишди.

Биринчи давлат подшипник заводи слесарларининг бригадири А. В. Викторов Осиё, Африка, Европа ва Латин Америкаси мамлакатлари касаба союз ташкилотларининг вакилларини Москва касаба союзлари ва меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Сўнгра Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари Луи Сайян Жаҳон касаба союзлари федерацияси секретариатининг докладини сессия қатнашчиларига тақдим этди. (ТАСС).

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САНОАТ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат доимий комиссияси ўзининг навбатдаги мажлисида пахтачилик машиналари ишлаб чиқарувчи бош бошқарманинг ва «Хлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкент шаҳар ва Тошкент области территориясида жойлашган машинасозлик корхоналарида хавфсизлик техникасининг аҳволи масалаларини қараб чиқди.

Ўтган йили ана шу машинасозлик заводларида ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ва автоматлаштириш даражасини ошириш, илғор технологияни жорий қилиш юзасидан анча иш қилинганлиги, хавфсизлик техникаси тадбирлари учун ажратилган маблағлардан фойдаланганлиги таъкидлаб ўтилди. Бу эса, ишлаб чиқаришда шикастланиш ҳолларининг камайишига ёрдам берди.

Цехларда вентиляция ва ёритиш яхшиланди, сермеҳнат процесслар механизациялаштирилмоқда, завод территорияси обод қилиниб, кўкаламзорлаштирилмоқда, меҳнат шароитини соғломлаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилинмоқда.

Шу билан бирга, «Ўзбексельмаш», «Чирчиксельмаш», «Ўзбекхлопкомаш» заводлари ва баъзи бошқа корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш юзасидан зарур чораларни кўрмаётирлар. Техника хавфсизлиги таълим-методик кабинетлари ташкил қилинмаган.

Комиссия техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш устидан назоратни кучайтиришни, меҳнатни ташкил этиш ва муҳофаза қилишни доимо яхшилашни, айниқса иссиқ цехларда ишчиларнинг меҳнат шароитини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни, 1968 — 1969 йиллардан янги қуюв цехлари қуришни, шунингдек эскириб қолган бир қанча ишлаб чиқариш биноларини реконструкция қилишни таклиф этди. (ЎзТАГ).

Чорвоқ ГЭСи қурилишининг тоннелидан чиқиладиган жойда пардозлаш ишлари ҳам тугалланмоқда. Суратда: тоннел охирги қисмининг кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

ҲАРБИЙ КОМИССАРИАТЛАРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ

8 апрелда Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ҳарбий комиссариатларнинг эллик йиллигига бағишланди. Йиғилишни Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг ҳарбий совети чақирди. Ҳарбий комиссариатларнинг вакиллари, Тошкент гарнизони бўлинмаларининг, Ўзбекистон пойтахтидаги партия ва совет органларининг, меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари округ офицерлар уйига тўпландилар.

Йиғилиш аҳли КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари, генерал-майор К. К. Каримов «Маҳаллий ҳарбий бошқариш органларининг 50 йиллиги» тўғрисида доклад қилди. Туркистон ҳарбий округи ҳарбий советининг ҳарбий комиссариатлар номига йўллаган табрикномаси ўқиб эшиттирилди.

Тантанали йиғилишда республика ҳарбий комиссариатларининг энг яхши ходимлари рағбатлантирилганлиги маълум қилинди. Алоҳида ўрнак кўрсатган ҳарбий хизматчиларга эсдалик совғалари ҳам топширилди.

Йиғилиш қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетига табрикнома йўлладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов ҳозир бўлдилар.

Кеча Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи «Звездочка» ансамблининг катта концерти билан тугади.

(ЎзТАГ).

Юбилярларимиз

САНЪАТШУНОС ОЛИМ

Ўзбек санъати ва маданияти жуда қадимий бой анъаналарга эга. Унинг меъморчилик, монументаль рассомчилик, кулолчилик, қўлёзмани безаш ва миниатюра соҳасида жаҳон маданияти хазинасига қўшган ҳиссаси беқиёсдир. Ўзбекистоннинг жуда қадимий ўзига хос санъатига эга бўлганлиги ва маълум даврларда эса у Шарқ ва Ғарбнинг кўпгина халқлари маданиятига самарали таъсир кўрсатганлиги илмий ва назарий жиҳатдан фактлар асосида исботланган. Бунда санъатшунос олим, профессор Лазарь Израйлевич Ремпелнинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор. Унинг ўзбек санъати тарихи ва назариясига оид илмий асарлари Ўзбекистоннинг маданий меросини ўрганиш, унинг ўзига хос томонларини билиб олиш ҳамда халқ орасига ёйишда катта роль ўйнайди.

Баъзида биргина нодир санъат асари маълум даврни, шароитни, турмушни, халқ орзу-истагини, эстетик дунёсини, маданиятининг қай даражада ривожланганлигини билишда муҳим ўринни эгаллаши мумкин. «Суғдиёна чавандози» номли лаган шундай асарлардандир. Кумушдан ясалиб, устидан олтин суви юритилган бу лаганнинг юзасида барельеф услубида отда елиб бораётган чавандоз тасвирланган. У орқасига ўгирилиб камалак билан ҳужум қилаётган шерга ўқ узяпти... Эрмитаж экспозициясидан муносиб ўрин олган бу қадимий нафис санъат асари кўп йиллар мобайнида Эрон санъати намунаси деб аталиб келинган. Ремпелнинг 1948 йилда нашр этилган «Суғдиёна чавандози» (Н. Забелина ҳамкорлигида) китобида эрамизнинг бошларида яратилган бу асар қадимий ўзбек санъатига мансуб эканлиги ва у Шарқ ажойиб санъатининг шаклланишида катта аҳамият касб этганлигини яна бир бор исботлади.

Таниқли олим, нозик дидли рассом ва зеҳни ўткир назариётчи сифатида ном қозонган Лазарь Израйлевич Ремпель дастлабки тахсилни Москва университетининг санъат назарияси ва тарихи факультетида олди. У студентлик чоғидаёқ ўз қобилияти ва лаёқатини намойиш этиб, бир қатор илмий мақолалар билан чиқди. Аспирантурада ўқир экан унинг рус, шарқ ва ғарб халқлари санъатига доир асарлари матбуот саҳифаларида кўринди. Ремпель «Ўзбекистонда турар-жой қурилиши» мавзуидаги диссертациясини муваффақият билан ёқлади. Шундан сўнг «Архитектурная газета»да редколлегия аъзоси, «Архитектура за рубежом» журналида редактор ўринбосари бўлиб ишлади.

Лазарь Израйлевич 160 дан ортиқ китоб, мақола, илмий иш, рецензияларнинг авторидир. Москвада нашр этилган «Совет Закавказиясининг рассомчилиги» (1923 й), «Урушдан кейинги Италия архитектураси» (1935 й), «Рус модерни» (1937 й), «Ўзбекистон тасвирий санъати» (1937 й). китоблари, шунингдек, немис санъати, Яқин Шарқ архитектураси, қадимий Эрон маданий мероси, озарбайжон, арман, грузин рассомчилиги тўғрисидаги илмий асарлар фикримизнинг далили бўла олади. Санъатшунос олимнинг мазкур асарлари ўтмиш маданий бой меросларини чуқур ўрганиш, уларнинг прогрессив ғояларини ҳаётга, ҳозирги кунга татбиқ этиш, халққа тарғиб қилиш руҳи билан суғорилган.

Лазарь Израйлевич Ремпель узоқ изланишлар, кузатишлар, қидиришлар, ўрганишлар натижасида ўзининг «Ўзбекистон меъморчилиги нақшлари» китобини ёзди. Бу китоб тарих, археология, санъатшунослик борасида Ўзбекистон ва Ўрта Осиёда олиб борилган илмий кузатишларнинг умумлашма хулосасидир. Унда меъморчилик нақшининг қадимий давридан то шу кунгача бўлган тарихий ривожланиш процесси ёритилган. Ремпель ўзбек меъморчилик нақши устида иш олиб борар экан, у меъморчилик, деворга ишланган монументаль сурат, ҳайкалтарошлик, амалий санъат соҳасида кўп материаллар тўплади, улар тўғрисида асарлар ёзди.

Лазарь Израйлевич Ремпель мана шундай узоқ ва самарали кузатишлар, изланишлардан сўнг республика давлат мукофотига сазовор бўлган машҳур «Ўзбекистон санъати тарихи» (Г. Пугаченкова билан ҳамкорликда) китобини санъат муҳлисларига ва умуман кенг китобхонлар оммасига тақдим этди. Бу китоб Ўзбекистон санъати ва маданиятининг 3000 йиллик даврини ўз ичига олувчи монументаль асар сифатида кутиб олинди ва ўзбек санъатини яна бир бор дунёга танитди.

Лазарь Израйлевич ҳозирги кунда Самарқанднинг 2500 йиллигига атаб Афросиёбнинг IX — X асрдаги ўймакорлик санъати тўғрисида илмий иш ёзмоқда.

Ҳамза номли Санъатшунослик илмий-текшириш институтининг санъат назарияси сектори бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, санъатшунослик фанлари доктори, Ҳамза мукофотининг лауреати, профессор Лазарь Израйлевич Ремпель 60 ёшга тўлди. Унинг қутлуғ тўйини кенг жамоатчилик нишонлар экан, биз ҳам ҳурматли санъатшунос олимга саломатлик, ижодий муваффақият тилаймиз.

Н. АБДУЛЛАЕВ,
Ҳамза номли Санъатшунослик илмий-текшириш институтининг аспиранти.

КОММУНИЗМ ЧАРОҒБОНЛАРИ

Р. АЛИМОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари

Серқуёш республикамизнинг гўзал пойтахти — Тошкентда шу йилнинг 2-5 апрель кунлари совет болалар адабиёти масалаларига бағишланган зонал йиғилиш бўлиб ўтди. Бу йиғилиш СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат матбуот комитети, Ёзувчилар союзи ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ташаббуси билан чақирилган бўлиб, унда Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари болалар ёзувчилари, танқидчилари, нашриётларининг редакторлари қатнашдилар. Болалар адабиёти масаласига бағишланган бу анжуманда Москва, Украина, Львов, Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон адабиётчилари Ўзбекистон пойтахтининг азиз меҳмонлари бўлиб, болалар адабиётини янада ривожлантиришнинг йўлларини белгилаб олдилар.

Бадиий адабиётнинг совет кишиларини — коммунизм қурувчиларини тарбиялашдаги аҳамияти ниҳоятда беқиёсдир. Сўнгги йилларда халқ хўжалиги, фан ва маданият билан бир қаторда болалар адабиёти ҳам тез суръатлар билан юксалди. У ёш авлодни бизнинг умумий улуғ ишимизга садоқатли, эътиқодли руҳда тарбиялашда Коммунистик партияга, комсомолга яқиндан ёрдам бериб келмоқда.

Ҳозирги ёш авлод ниҳоятда синчков, билимга интилувчан, бепоён ўлкамизда ва чет элларда бўлаётган барча воқеа-ҳодисаларни чуқур фикр-мулоҳаза қилиб кўрадиган ўғил-қизлардир. Ёшларнинг дунёқараши болаликдан шаклланa боради. Шунинг учун ҳам улар сиёсий воқеалар, ижтимоий ўзгаришлардан четда қолмасликлари керак.

Ана шундай вазиятда ёшларга тўғри йўл-йўриқ бера билишда, мурғак қалбларда янгиликка бўлган интилиш ғунчаларини очишда, айниқса болалар ёзувчиларининг масъулияти каттадир. Биз кўпинча, авлодларнинг ворисликлари тўғрисида гапирамиз. Авлодларнинг ворисликлари кекса авлод ишларидан кўр-кўрона нусха кўчириш деган маънони билдирмайди. Ёшлар ўз ота-боболаридан асосан уларнинг революцион жўшқинлигини, КПСС идеалларига садоқатларини ва душманларимизга қаҳр-ғазабларини қабул қилиб олдилар. Ана шу муносабат билан ватанпарварлик, интернационал тарбия вазифалари алоҳида муҳим аҳамият касб этади.

Бу ишда адабиётимизнинг, жумладан болалар адабиётининг роли улкандир. Аркадий Гайдар, Самуэл Маршак, Корней Чуковский, Валентин Катаев, Ғафур Ғулом, Ҳаким Назир ва кўп миллатли Ватанимизнинг бошқа кўпгина болалар ёзувчиларининг ажойиб китобларидаги қаҳрамонлар намуналарида бир неча авлодлар тарбияландилар. Ўзбекистонимизда ҳам болалар учун асарлар ёзаётган адибларнинг катта отряди яшамоқда ва ижод қилмоқда. Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Илёс Муслим, Шукур Саъдулла, Адҳам Раҳмат, Қудрат Ҳикмат, Галина Цодикова сингари катта авлод вакиллари билан ёнма-ён ёш адибларнинг катта отряди ҳам ҳормай-толмай қадам ташламоқда.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети республика Ёзувчилар союзи билан биргаликда адабиётчиларнинг энг яхши асарларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг ғоявий ўсишлари, ёзувчилик маҳоратларини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиб, ёш ёзувчиларнинг семинар-йиғилишларини ўтказмоқдалар. «Ёш гвардия» нашриёти йиллик планининг учдан бир қисми болаларга бағишланган асарларни чоп қилишга мўлжалланган. Республикамизда нашр этилаётган «Ғунча» ва «Гулхан» журналлари, пионер ва комсомол газеталари саҳифаларида болалар адибларининг асарларини ёритишга кенг ўрин берилмоқда.

Болалар ёзувчиларининг энг яхши асарлари ёш китобхонларга жонажон мамлакатимизнинг қаҳрамонона тарихини чуқур тушуниб олишга ва мулоҳаза қилиб кўришга ёрдам бераётир, болаларда партия ва Ватанга, меҳнатга бўлган меҳр-муҳаббатини уйғотишда, жасурлик мардлик сингари хислатларни шакллантиришда, уларда қизиқишни уйғотишда, орзу-ҳавасга канот боғлашда кўмак бермоқда. Ғафур Ғуломнинг «Шум бола», Мақсуд Шайхзоданинг «Улуғ Октябрь», Ойбекнинг «Болалик» асарлари болалар адабиётининг олтин фондидан муносиб ўрин олган.

Қуддус Муҳаммадийнинг шалоладек шўх шеърлари, Мирмуҳсиннинг ҳикояларида ёшларда меҳнатга муҳаббат мавзулари қизиқарли ва мазмунли очиб берилган. Сўнгги вақтларда Латиф Маҳмудов, Иристой Қўчқортоев, Раҳмат Азизхўжаев, Фарҳод Мусажонов, Владимир Тюриков, Худойберди Тўхтабоев ва кўпгина бошқа адибларнинг ўзбек болалари ҳаётига бағишланган қизиқарли қисса ва ҳикоялари босилиб чиқди.

Ҳаёт адиблар олдига, айниқса, ёш ёзувчилар олдига катта талаблар қўймоқда. Ҳозир бизга жамиятимиз талабларига жавоб берадиган, ҳозирги замон фан ва техникаси билан тенг одим ота оладиган китоблар зарур. Болаларга айниқса, халқ эртаклари катта тарбиявий таъсир кўрсатади. Сўнгги йилларда «Ёш гвардия» нашриёти томонидан ўзбек халқ эртакларидан иборат бўлган бир қанча катта китоблар босиб чиқарилди. Эртаклар ҳамма вақт болалар учун зарур. Лекин бизнинг болаларимиз атом кемалари ва космик ракеталар асрида яшаётганлигини унутиб қўйиш ярамайди. Ҳозир улар учун учар гиламлар-у, очил дастурхонлар, уртўқмоқлар тўғрисидаги афсоналаргина эмас, балки космик асримиз тўғрисида, кибернетика ҳақида ҳам эртаклар яратиш зарур.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти, республика Ёзувчилар союзи ва матбуот бўйича Давлат комитети билан биргаликда болалар орзу-хаёлларини кенгайтиришга имконият берадиган энг яхши ҳозирги замон эртаклари учун конкурс эълон қилишни мўлжалламоқда.

Давлат бадиий адабиёт нашриётида аввал мавжуд бўлган болалар адабиёти редакцияси базасида ташкил этилган «Ёш гвардия» тезда оёққа турди ва республикамизда ва унинг ташқарисида ҳам кенг обрў топди. Агар 1959 йилда болалар учун ҳаммаси бўлиб 53 та китоб чиқарилган бўлса, 1960 йилнинг ўзидаёқ юзга яқин номда 2 миллион нусхадан ортиқ китоб нашр этилди. 1961 йилда 147 номда қарийб 5 миллион нусхада китоб чиқарилди.

Болалар ёзувчилари «Ёш гвардия» нашриётида босилган асарлари билан омма орасида шуҳрат қозондилар. Шунинг учун ҳам бу нашриётни ўз нашриётлари деб ҳисоблайдилар. Ёш китобхонларга Қуддус Муҳаммадийнинг «Ким бўлсам экан?», «Она меҳри», «Қанотли дўстлар» сингари ажойиб шеърлар тўпламлари, Ҳаким Назирнинг «Ёнар дарё», Шукур Саъдулланинг қиссалари, Пўлат Мўмининг «Газ ботир», ва «Олтин най», Эсон Раҳимовнинг «Кичик Россия», Қудрат Ҳикматнинг «Чирчиқ фарзанди» ва «Шамол полвон», Райим Фарҳодийнинг шеърлар тўплами ва бошқа асарлар манзур бўлди.

Шундай бўлишига қарамай, болалар ва ўсмирларга бағишланган адабиётлар ҳали етарли эмас. Рақамларни оддий таҳлил қилишнинг ўзи ҳам болалар учун нашр этилаётган китоблар ҳали ҳам уларнинг эҳтиёжи учун етарли эмаслигини яққол кўрсатиб турибди.

Китоб босмахоналари нашриётларнинг китоб чиқариш бўйича заказларини бажаролмаяптилар. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бир неча йиллардан буён «Ёш гвардия» нашриёти учун, мустақил полиграфия ташкил этиш масаласини қўйиб келмоқда. Бу масала ҳозирги кунда ижобий ҳал қилиняпти. Босмахона қурилиши бошлангунча «Ёш гвардия» нашриётига шаҳардаги бирорта босмахонани бириктиб қўйиш мақсадга мувофиқ бўларди. Ахир, гап болалар ва ўсмирлар учун адабиётлар нашр қилиш, коммунизм қурувчи ёш авлод тарбияси ҳақида боряпти.

Адабиётчилар муҳокамасига сазовор бўлган бир қатор масалалар ичида бизнинг фикримизча, яна бир муҳим масала бор. Бу болалар учун ёзилган бадиий асарларнинг ўзбек тилига таржима қилиниши масаласидир.

Бизнинг давримиз шаклан миллий, мазмунан социалистик адабиётларнинг бир-бирига ўзаро киришиб бориши, бир-бирини бойитиши, ўзаро тажриба алмашиниши билан характерланади. Кейинги йилларда С. Маршак, З. Воскресенская, Л. Кассил каби шоир ва ёзувчиларимиз асарлари ўзбек тилида нашр этилди. Лекин бу ҳали жуда кам. Қардош республикалар болалар адабиёти асарларидан энг яхшиларини ўзбек тилига таржима қилишни йўлга қўйиш лозим.

Бу йил ВЛКСМнинг 50 йиллиги тантанали суратда нишонланади. Шу кунларда республикамиз ёшлари бу улуғ санани, катта гўйини меҳнатда ва ўқишда янгидан-янги зафарлар билан муборакбод этиш учун социалистик мусобақани ҳар қачонгидан ҳам кенг қулоч олдириб юборганлар.

Шуниси шубҳасизки, кувноқларимиз, ука ва сингилларимиз учун асарлар яратувчи ёзувчиларимиз комсомол юбилейи йилида ёшларимиз учун тарбия намунаси бўла оладиган янгидан-янги асарлар яратадилар. Йигит-қизларимизни, барча ёшларимизни коммунизм идеалларига садоқат руҳида тарбиялаш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

ҲАҚЛИ ТАЛАБЛАР

Куни кеча пойтахтимиздаги «Большевик» ва Ленин номли маҳалла меҳнаткашлари чойхонага тўпланишди. Улар меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ва Октябрь район Советига сайлаган депутатлари билан учрашдилар.

Ғоят қизиқарли ўтган учрашувда 9-поликлиника, 7-болалар шифохонаси ҳамда 3-туғруқхона шифокорлари коллективлари ҳам иштирок этдилар.

Жўра Асқаров, Ориф Холмуҳамедов, Карим Абдусаломов каби маҳалла активлари сўзга чиқиб «Болаларимизга қачон боғча очиб берилади», «Себзор» бекатида соябон бўладими» «Хуршид билан Собир Раҳимов кўчаси ўртасидаги ариқ бўйлари қачон тартибга келтирилади»... деган талабларни депутатлари олдига қўйдилар.

Ю. ЗИЕДОВ.

Анвар Темирбекович Харисов бошлиқ комплекс бригада аъзолари Марказий Фарғона каналининг Ёзёвонсой участкасида бетонлаш ишларини бажармоқдалар. Каркидон сув омбори қурилишида катта тажриба орттирган бу коллектив янги объектда ҳам смена топшириқларини 150 процент бажармоқда. Суратда: бригада бошлиғи ўртоқ Харисов.

В. Дмитриев фотоси.

«ИШЧИ ВА ИСЛОҲОТ» ТЎҚИМАЧИЛАР МУҲОКАМАСИДА

КЎНГИЛДАГИ ГАПЛАР

Илгари хабар қилинганидек, «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси Фарғона шаҳар партия комитети билан ҳамкорликда Фарғона тўқимачилик комбинатининг янгича шароитда тўпланган тажрибасини чуқур ўрганиш мақсадида анкета ўтказган эди. Социологик тадқиқот йўлида дастлабки қадам қўйилиб, тўқимачиларга тарқатилган 700 анкетага олинган жавобларнинг дастлабки якуни ва улардан чиқарилган хулосалар газетамизнинг шу йил 23 март сонидаги «Ишчи ва ислоҳот» мақоласида баён этилган эди.

Яқинда газетанинг ана шу мақоласи ҳамда ўтказилган анкета якунлари юзасидан Фарғона тўқимачилик комбинатида партия хўжалик активи бўлиб ўтди. Актив асосий эътиборни оддий тўқимачилар анкетада кўтарган масалаларга, яъни корхонада иқтисодий ислоҳотни муваффақиятли амалга ошириш билан боғлиқ бўлган масалаларга қаратди.

«Ишчи ва ислоҳот» анкета натижаларига бағишланган партия-хўжалик активида комбинат бош экономисти Р. Оғажонов ва комбинат партия ташкилотининг секретари Л. Натикач ўртоқлар корхонада янгича шароитда олиб борилган иқтисодий-партиявий, ташкилотчилик ишлари ҳақида, анкетада билдирилган фикр, мулоҳазаларнинг киммати ҳақида, келгусида коллектив олдида турган вазифалар ҳақида муфассал сўзлаб бердилар.

Шундан кейин ҳар иккала доклад юзасидан иккинчи йигирув корхонаси партия ташкилотининг секретари Н. Абдуллаев, тўқув корхонаси бошлиғи З. Николаева, техник газламалар корхонаси партия ташкилотининг секретари Ю. Генералов, комбинатнинг меҳнат ва маош бўлимининг бошлиғи Н. Булах, комбинат бош механиги ўринбосари А. Федоров ҳамда комбинат директори С. Абдуллаев ўртоқлар мулоҳазаларини айтдилар.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Аҳил оилалар даврасида

ФАРЗАНД

Улуғ Ватан уруши давом этаётган кунлар. Юрт нотинч, халқ ғазабининг чеки, чегараси йўқ. Эл оромини бузган фашист газандаларини ҳамма лаънатлайди. Урушнинг совуқ сояси Хайрихон аялар хонадонига ҳам тушди. Анчадан буён бир-бирларининг кўнглини авайлаб, индамай келаётган чол-кампир кунлардан бирида ёрилишди:

— Агар уйимизда бирорта ёш бола бўлгандаям, хонадонимиз бунчалар ҳувуллаб қолмаган бўлармиди, — деди Ғаффор ака Хайрихон аянинг уйчан кўзларига қараб. — Болали уй бозор, деган гап борку, ахир.

— Мактабда пол ювадиган немис хотинни биласизми? — сўраб қолди тўсатдан Хайрихон ая.

— Ҳа, биламан, нимайди!

— Ўша хотин тўнғич ўғлини уйидан ҳайдаб юборибди, шуни биз боқиб олсак, қандай бўларкин...

Ғаффор ака қандай жавоб қилишини билмай жим қолди. «У ёқда немислар билан уруш кетаётган бўлса, бу ерда улар немиснинг боласини асраб, пешанасини силашса... одамлар нима дейишаркин», Ғаффор аканинг хаёлини ана шундай андишалар чулғаб олди. Хайрихон ая худди буни сезиб тургандай, қўшимча қилди:

— Одамлар нима деса дейишавермайдими. Она сути оғзидан кетмаган болани айблашга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Шу гўдакка қолса, уруш бўлишини хоҳлармиди, дейсиз. Бўлаётган урушнинг оғирини у ҳаммадан кўра кўпроқ тортаяпти-ку!

Суҳбат бўлган куннинг эртасига Хайрихон ая ҳар кимлар эшигида кун кечириб юрган ўн бир ёшли болани уйига олиб келди. Унга Эргашали деб исм қўйишди. Эргашали янги хонадонга тез кўникиб кетди. Ўзбек тилини, урф-одатларини тез ўрганди.

Орадан йиллар ўтиб, Эргашали балоғатга етди. Хайрихон ая муносиб келин изларди. Шундай қиз топилди: Эътиборхон исмли хушфеъл ва гўзал бир қиз Эргашалига кўнгил қўйди. Ширин турмуш қуришди. Ҳозир уларнинг Абдураҳим исмли ўғиллари қишлоқдаги Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номидаги ўрта мактабда аъло баҳолар билан ўқимоқда.

Яқинда шу қишлоққа йўлимиз тушди, Эргашали ва унинг қайлиғи Эътиборхонларнинг оналарига меҳрибонлиги ва ғамхўрликлари тўғрисида бутун қишлоқ аҳли фахрланиб гапиришади. Хайрихон аялар уйида меҳмон бўлдик.

— Ёшим етмишдан ошиб қолди, — деди Хайрихон ая, — тез-тез касал бўлиб тураман. Мен «Ух» десам, ўғлим ўзини қўярга жой топа олмай қолади, келиним эса эртаю-кеч атрофимда парвона.

— Оғир кунда пешанамни силаган ўзбек онамни бошимда кўтарсам ҳам кам, — деди Эргашали. — Унинг олдида умрбод қарздорман.

Эргашали тўғрисида унинг ҳамқишлоқлари айниқса яхши фикрда.

Шахзодахон СОЛИЕВА — бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор: — Эргашали бригадамизда қарийб ўн беш йилдан бери ишлайди. Сувчиликда унинг олдига тушадиганлар жуда кам. Пахтанинг тилини билади десам, муболаға бўлмас. Чунки у пахтанинг ичида ўсди.

Фозилжон ШАРИПОВ — колхоз партия комитетининг секретари: — Одам яхши хулқи билан обрў топади. Эргашали ҳамқишлоқлари орасида ҳурмат топган экан, бу аввало, унинг меҳнаткашлигидан. Қолаверса, ширин сухан ва олижаноблигидандир.

Эргашалини тарбиялаган Хайрихон ая Умарова ўзбек классик адабиётининг истеъдодли вакилларидан бири — Самарбонунинг набирасидир. Самарбону қуллик ва ноҳақлик ҳукм сурган машъум замонда яшаб, ўз шеъриятида инсонга меҳр-муҳаббат ғояларини олға сурган эди. Унинг набираси Хайрихон ая эса, буни ҳаётда рўёбга чиқаряпти.

Т. ТЕШАБОЕВ,
Андижон область, Ленин районидаги Қуйбишев номли колхоз.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МИНБАРИ

КЕНГ ҚАТОРЛАБ ПАХТА ЕТИШТИРИШ УСУЛИ

● «Малик» совхози мана, ўн йилдирки кенг қаторлаб пахта етиштиришнинг янги усулини муваффақиятли қўлланиб келмоқда. ● Янги усул оз меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда пахтадан энг кўп ҳосил олиш имкониятини бермоқда.

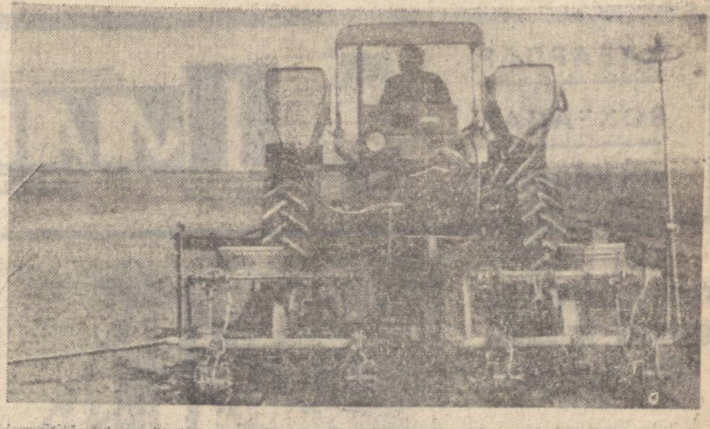

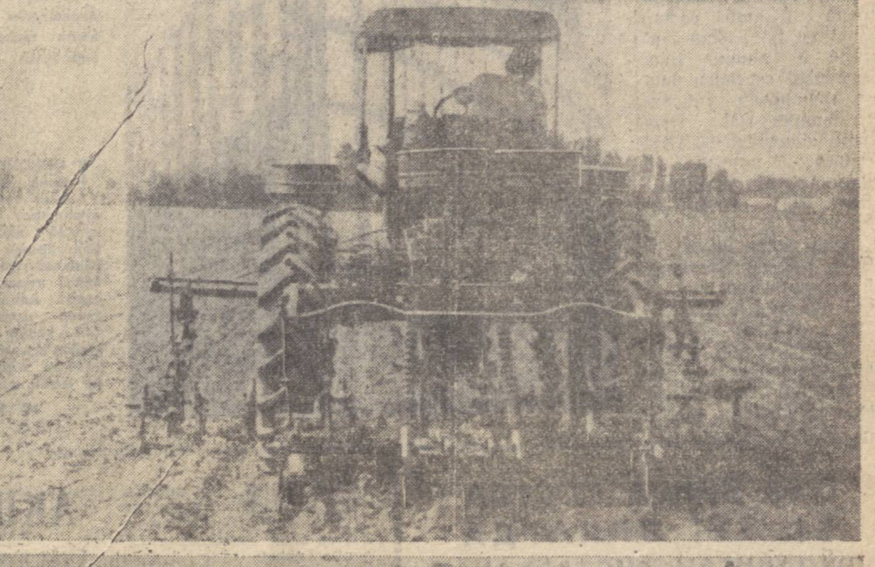

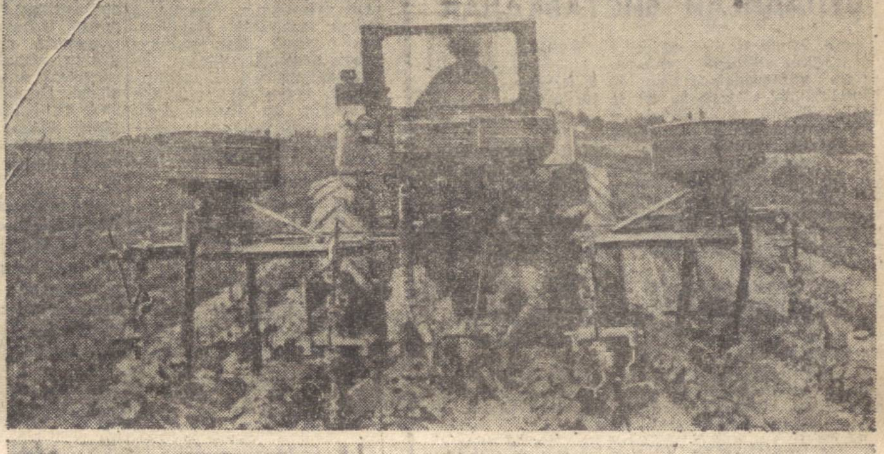

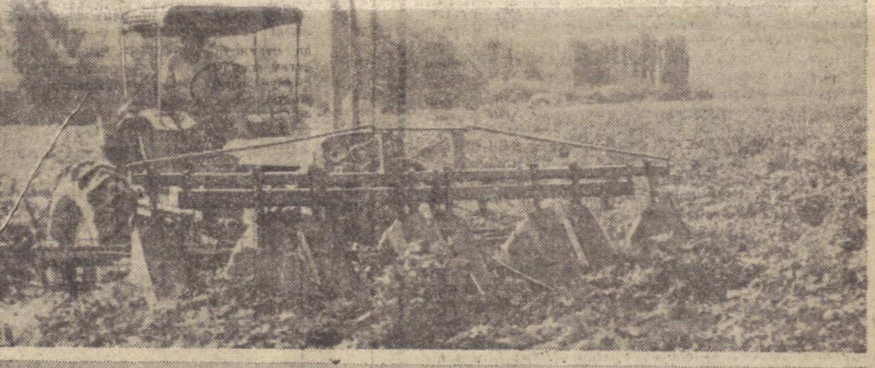

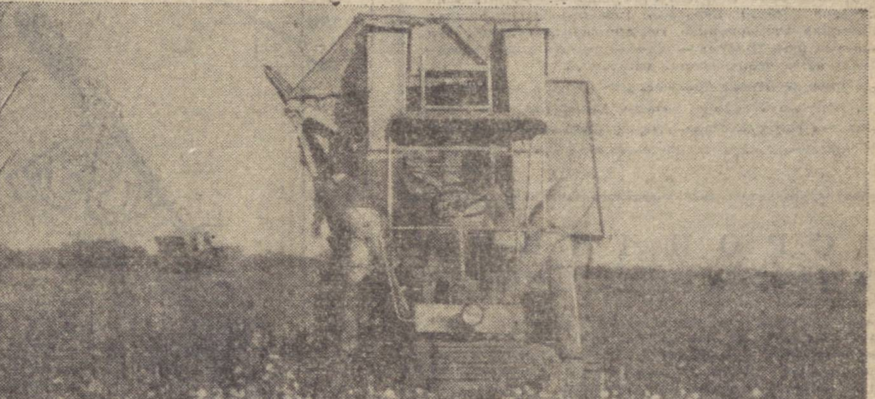

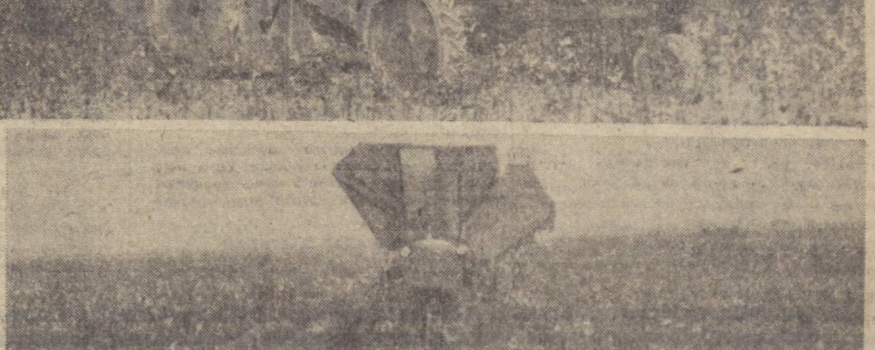

Суратларда (юқоридан пастга): ерга бир йўла минерал ўғитлар ва гербицидлар солган ҳолда кенг қаторлаб чигит экиляпти; «КРХ-3,6» маркали кенг қаторли агрегат билан ғўза культивация қилиняпти; ғўзани суғориш учун жўяк олинмоқда; культивация билан бир вақтда ғўза чеканка қилиняпти; «17 ХВ-1,8» маркали кенг қаторли комбайн билан пахта териляпти; ерга тўкилган пахта «ПХН-1,8» маркали кенг қаторли подборщик билан териб олинмоқда; «СК-2,0» маркали кўсак териш машинаси билан ярим очилган кўсаклар териб олиняпти.

Қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрли схема билан чигитни квадрат-уялаб жойлаштириш асосида агротехникага қатъий риоя қилган ҳолда пахта етиштиришнинг амалдаги усули яхши натижалар бермоқда ва бу усул ишлаб чиқаришда яна кўп йиллар қўлланилади. Бироқ, ҳозирнинг ўзидаёқ пахта етиштиришнинг янги усулини кенг синаб кўриш зарурати туғилмоқдаки, бу суғориладиган йирик карталарда ишлаб чиқаришни кенг қаторли ва кенг жойни қамрай оладиган техникадан фойдаланган ҳолда йўлга қўйиш имконини беради.

Кенг қаторли схема ана шу талабларга жавоб беради. Бу схема майдони кенг, бироқ, ишчи кучи кам бўлган ва шу сабабли меҳнат сарфини камайтириш энг зарур вазифа ҳисобланган ерларда кўпчилик томонидан маъқулланаётгани бежиз эмас. Бу йил Сирдарё областида пахта майдонининг ярмига, шу жумладан Мирзачўлдаги совхозларда барча майдонга чигит кенг қаторлаб экилади.

Айрим ходимлар чигит кенг қаторлаб экилганда гўё кўчат сони, бинобарин ҳосил миқдори камайиши мумкин деб хавфсирамоқдалар. Дастлабки вақтда биз ҳам худди шу зайлда шубҳаланган эдик. Бироқ кўп йиллик тажриба янги технология пахта етиштиришга қилинадиган меҳнат ва маблағ сарфини қисқартирган ҳолда, ҳосилдорликни ошириш вазифасини муваффақиятли ҳал қилаётганлигини исботлади.

Биз ғўзани кенг қаторлаб ўстиришни ўн йилдан буён текшириб кўрмоқдамиз. Шу муддат ичида қатор орасининг кенглиги 100, 80 ва 90 сантиметрли схемаларни қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрлик оддий схема билан солиштириб, синаб кўрдик. Натижада 90 сантиметрли схемада кўчат сонининг зарур даражадаги қалинлигини таъминлаш ва мўл ҳосил олиш мумкинлиги маълум бўлди.

Масалан, 1965 йили чигит 60 сантиметрли схема билан экилганда ҳар гектар ердаги кўчат сони 50.677 та бўлиб, ундан 20,9 центнер ҳосил олинди. Қатор орасининг кенглиги 100 сантиметрли схема билан чигит экилганда ҳар гектар ерда 72.527 та кўчат хосил килинди ва 28,1 центнер ҳосил олинди. Қатор орасининг кенглиги 90 сантиметрли схема билан чигит экилганда эса бир гектар ердаги кўчат сони 81.500 тага етди ва ҳосилдорлик 29,1 центнерни ташкил этди. 1966 йилда ҳам кенг қаторлаб чигит экилган майдонларда оддий усулда чигит экилган майдонларга қараганда кўпроқ кўчатга эга бўлинди ва ҳосилдорлик ҳам шунга яраша ошди. Бултур эса совхозда барча майдонга кенг қаторлаб чигит экилди ва ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 95 минг туп кўчат ҳосил қилиниб, ундан 27,3 центнер пахта олинди.

Хўжалик учун кенг каторлаб чигит экиш яна шунинг учун фойдали бўлдики, бу усул ернинг шўрланишига ва бегона ўтларга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш имконини берди.

Ўн йил мобайнида совхоз мутахассислари кенг қаторли схема билан пахта етиштириш агротехникасини ишлаб чиқдилар. Бунда тупроғимизнинг хусусиятлари, унинг сув-мелиорация режими ва Мирзачўлнинг совхозимиз ерлари жойлашган Шўрўзак пастлигидаги микроиқлим атрофлича ҳисобга олинди.

Кузда пахта майдонининг ҳаммасини 32-33 сантиметр чуқурликда шудгор қиламиз. Масалан, 1966 йили 700 гектар майдонни икки қатлам қилиб ҳайдадик ва бу бегона ўтларни ўтоқ қилишга сарфланадиган мехнат ва маблағни кескин камайтириш имконини берди. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 500 килограммдан суперфосфат солинди.

Механизаторларимиз куздаёқ янги конструкциядаги «ПР-0,5» маркали пол оладиган машиналар ёрдамида ернинг шўрини ювиш учун полчалар тайёрлайдилар. Бу такомиллаштирилган механизм полчаларнинг уватини 40-50 сантиметр баланд қилиб кўтаради ва уватларнинг бошини ўзи бирлаштириб кетади. Илгарилари эса уватларнинг боши қўл кучи билан бирлаштириларди ва шу сабабли бригадалар кўп холларда бу ишни кечиктириб юборардилар. Бу эса шўр ювишнинг сифатига ва бинобарин ҳосилга салбий таъсир қиларди. Баланд уватлар чекларнинг юзасини 20—30 сантиметр қалинликда сувга бир текис бостириш ва ҳар гектар ерга уч-тўрт минг кубметргача сув қўйиб шур ювиш имконини беради. Уватлар баланд қилиб олиниб бир марта суғоришнинг ўзи икки марта шўр ювишнинг ўрнини босади.

Баҳорда уватларнинг тупроғи қуриши билан механизаторлар уларни «ПР-0,5» маркали механизмларни бульдозерларга ўрнатиб текислайдилар. Сўнг ер бороналанади.

Бегона ўтлар кўп ўсадиган далаларни бригадалар ўт томиридан тозалашади. Бунинг учун олдин ер 14-15 сантиметр чуқурликда икки-уч марта чизелланади, сўнгра бороналар ишга солиниб, бегона ўтларнинг томири тўпланиб, уюб кетилади.

Бригадалар ерни чигит экишга тайёрлаган вақтдаёқ ҳар гектар суғориладиган ердан тўла фойдаланиш учун замин яратишади. Карталар ва айниқса уларнинг чети ҳамда бурчаклари яхшилаб текисланади, эгатларни ва карталарнинг этагини текислашда оғир грейдерлардан фойдаланилади. Капитал текисланган участкаларга минерал ўғитлардан ташқари, ҳар гектар ерга 20 тоннадан гўнг ҳам солинади.

Барча майдонга уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан 90Х20 сантиметрли схема билан кенг қаторлаб чигит экамиз. Чигит экишни тупроқнинг 5-10 сантиметр чуқурликдаги қатламида ҳарорат сурункасига уч кун давомида 18 даражадан ошиб турганда қулай муддатда бошлаймиз. Бултур совхоз чигит экишни беш иш кунида тамомлади ва уни май ойининг бошигача тўла ундириб олди. Ҳар бир уяга белгиланган миқдорда (3-4 тадан уруғ) ташлаб кетиш яганалашдан воз кечиш ва ишчи кучини бошқа ишларга сафарбар этиш имконини берди. Бизда чигит экиш билан бир вақтда ерга минерал ўғитлар ҳам солиб кетилади.

Агар жала қуйиши натижасида тупроқнинг устки қатламида қатқалоқ ҳосил бўлса механизаторлар биринчи культивация вақтида культиваторларга дискаларни осиб ишлатадилар. Бу, ғўза қатор орасининг юмшатиладиган кенглигини ошириш, бегона ўтларни йўқотиш ва ўсимлик тупи яқинидаги қатқалоқни юмшатиб кетиш имконини беради. Дискалар ёш ниҳолларнинг устига тупроқ уюлишига йўл қўймайди ва айни вақтда культивацияни юқори тезликда ўтказиш учун имконият яратади. Кенг каторлаб ғўза ўстириш 60 сантиметрли схема билан ғўза ўстиришдан экин фақат бир томонлама, яъни узунасига культивация қилиниши билан фарк қилади.

Экинни культивация қилиш, суғориш учун жўяклар олиш билан бир вақтда ҳар бир қаторнинг ён томонига минерал ўғитлар ҳам солиб кетилади. Бултур экинни биринчи марта озиқлантирганда гектарига 150 килограммдан, шундан кейинги озиқлантиришларда 200 килограммдан аммиак селитраси солинди.

Ғўзани суғориш учун механизаторлар кенг қаторлар орасида чуқурлиги 25-30 сантиметрдан иборат жўяк олишади. Бу, суғоришда меҳнат унумдорлигини икки баравар ошириш ва эгатларнинг сув босишини максимал даражада камайтириш имконини беради. Чигит 60 сантиметрли схема билан экилганда, тажрибада кўрилганидек, қаторларнинг 37 процентини сув босар эди. Кенг қаторли схема билан чигит экилганда эса қаторларнинг саккиз-саккиз ярим процентидан ортиғини сув босмайди.

Кенг қаторли схемада чуқур культивация қилиш ва жўяк олиш тупроқнинг сув сингдириш қобилиятини анча оширади ва суғориш сонини камайтириб, икки-икки ярим мартагача олиб келиш имконини беради. Илгари совхоз қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрли схема билан пахта етиштирганда эса экин ўрта ҳисобда 4 марта суғориларди.

Механизаторлар суғориш учун жўяк олганларида акучниги бўлган «КРХ-3,6» маркали культиваторлардан фойдаланишади. Айни вақтда экинни тупроқ босишидан сақлаш учун культиваторларга албатта дискалар ўрнатишади.

Биз пахта майдонларининг асосий қисмини суғориш учун сифон найчалардан фойдаланамиз. Сувчилар аввал сувни қамаб (секундига 0,8 литр тезлик билан оқадиган қилиб) эгат охирига боргунча қўйишади, сўнг эса оқимни озайтиришади. Сув қўйиладиган эгатнинг ўртача узунлиги 600 метр, каттароқ карталарда эса 800 метргача бўлади.

Бултур айрим бригадаларда суғоришнинг янги усули қўлланилди — ғўзага «7-28Х3» маркали тракторга осилган «ПШН» маркали насос установкаси бўлган эгилувчан шланглар ёрдамида сув қўйилди. Бу, меҳнат унумдорлигининг юксакроқ бўлишини таъминловчи, суғоришнинг сифатини яхшиловчи, сувнинг исроф бўлишини камайтирувчи мукаммалроқ усулдир. Биз бу усулни хўжалик янги насос установкаларини кўпроқ олган сари тобора кенгроқ қўллanaвeрамиз.

Совхозда мана, уч йилдирки ғўза механизмлар ёрдамида чеканка қилинмоқда. Барча майдондаги экин дефолиация қилиняпти.

Бизда пахта териш машиналари учун қайтиш полосалари тайёрлаш проблемаси ҳам янгича ҳал қилинган. Маълумки, ана шундай полосалар тайёрлаш учун ғўзанинг 3-5 проценти кетади. Бунинг устига ғўза гупларини ўриш, улардаги пахтани териб олиш ва ғўзапояни четга чиқариб ташлаш учун кўп меҳнат ва маблағ сарфланади. Буни ҳисобга олиб, биз зовурларга ҳамда ариқларга туташган ва чигит экилмаган жойлардан терим машиналари қайтадиган полосалар тайёрлаш учун фойдаланамиз. Уни теримга тушиш олдидан текислаймиз, хосил йиғим-терими тугаллангач эса яна илгариги ҳолига келтириб қўямиз.

Бултур кузда совхозда пахта терими тўла механизациялаштирилди. Ҳар туп ғўзадаги кўсакларнинг 45-50 проценти очилгач теримга тушилди. Пахта териш техникаси группа усулида ишлатилди. Бу, машиналарга техника хизмати кўрсатишни яхши ташкил этиш ва ишнинг сифати устидан назоратни кучайтириш имконини берди. Бироқ, терим машиналари группа усулида ишлатилганда ҳам ҳар бир механик-ҳайдовчига алоҳида участкалар биркитиб қўйилди ва у ана шу участкада биринчи ҳамда иккинчи теримни ўтказди.

Ҳар бир картадаги ҳосилни териш тартиби қуйидагича белгиланди: аввал пахта «17ХВ-1,8» маркали терим машинаси билан икки-уч марта териб олинди. Сўнг «ПХП-1,8» маркали механик подборшчик ишга солинди ва ерга тўкилган пахта бир марта терилди.. Механик подборшчик билан териб олинган пахта иккинчи сорт кондицияларига жавоб берадиган даражада бўлди. Шундан кейин пайкалларга кўсак териш машиналари, уларнинг кетидан яна подборшчиклар киритилди. Бу технологияда машиналарнинг юқоридаги комплекси ҳосилнинг 99,5 процентини териб олди, чаноқларда жуда оз миқдорда пахта қолди ва уни қўлда териб олиш иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ эмас деб топилди.

Кенг қаторли схемага ўтгач, биз пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган барча жараёнларни (суғоришдан ташқари) механизациялаштириб, ғўзани яганалаш, қатор ораларини юмшатиш, бегона ўтларни йўқотиш, чеканка қилиш ва айниқса ҳосил йиғим-теримида қўл меҳнати сарфлашдан воз кечишга муваффақ бўлдик.

Биз дастлаб кенг қаторларда пахта етиштирганимизда 60 сантиметрли қатор ораларида ишлатишга мўлжалланган, лекин янги схемага мослаштирилган илгариги техникага таяндик. Эндиликда заводда тайёрланган ва двигателининг қуввати 40 от кучига эга бўлган «Т-28Х3» маркали тракторга осиб ишлатиладиган махсус кенг қаторли техника олмоқдамиз. Бу тракторга ҳам чигитни кенг қаторлаб экадиган сеялка, ҳам культиватор, ҳам пахта териш комбайни, хам подборшчик осиб ишлатилаверади.

Кенг қаторли схемада ишларнинг ҳажми сезиларли даражада камаяди, агрегатларнинг ҳаракат тезлиги ошади ва қувват бирлиги ҳисобига бажариладиган ишнинг ҳажми кўпаяди. Чигит 60 сантиметрли схема билан экилганда бир гектар ердаги қаторларнинг умумий узунлиги 16.667 метр бўлса, 90 сантиметрли схема билан экилганда 11.111 метрни ташкил этади. Шундай қилиб, агрегатларнинг юриш масофаси учдан бир баравар камаяди. Ҳатто ҳаракат тезлиги бир хил бўлганда ҳам кенг қаторларда ишлайдиган машиналарнинг унумдорлиги йўлнинг қисқариши ҳисобига ошади. Бундан ташқари, кенг қаторли техниканинг иш тезлиги умуман кўпаяди. Масалан, чигит экканда у соатига 10 километрга етади, яъни 60 сантиметрли схема билан чигит эккандагига нисбатан икки баравар ошади. Культивация қилганда ва суғориш учун жўяк олганда янги агрегатларнинг иш тезлиги тор қаторларда ишлайдиган агрегатларнинг тезлигига нисбатан ўрта ҳисобда 15 процент зиёд бўлади.

Бултур совхозда битта кенг қаторли терим машинаси билан 100 тоннадан ортиқ — 60 сантиметрли қатор ораларидаги пахтани теришга мўлжалланган ҳар бир терим машинаси билан республикамизда терилган пахтанинг ўртача миқдорига нисбатан деярли икки баравар кўп пахта терилди. Тожибой Хўжақулов, Иброҳим Меҳтиев, Николай Комаров каби механизаторларимиз эса мавсумда ўз агрегатлари бункеридан 200-250 тоннадан «оқ олтин» тўкишди. Совхозимиз бригадири Ленин мукофотининг лауреати Жавод Кўчиев эса умуман мавсумда 350 тонна, кунларнинг бирида эса олти қаторли агрегат билан 45 тонна, яъни 800 теримчи қўл билан қанча терса, худди шунча пахта терди.

Бултур совхозда машиналар билан 5.843 тонна пахта ёки ҳосилнинг 95,5 проценти, подборшчиклар билан 247 тонна ёки ҳосилнинг 4,1 проценти, кўсак териш машиналари билан 22 тонна ёки ҳосилнинг 0,4 проценти йиғиб олинди. Барча ҳосил прицепли тележкаларда ташилди. Ҳамма бўлимлар ва бригадаларда теримнинг дала — комбайн-қабул пунктидан иборат поток технологиясига қаттиқ риоя қилинди.

Совхозимизнинг кўп йиллик тажрибаси кенг қаторли схема ва кенг қаторли техниканинг иқтисодий жиҳатдан фойдали эканлигини тўла тасдиқлади. Масалан, 1966 йили қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрли схема билан пахта етиштирилган майдонларда бир центнер маҳсулот олиш учун 3,67 киши-куни, қатор орасининг кенглиги 90 сантиметрли схема билан пахта етиштирилган майдонларда эса 2,14 киши-куни сарфланди. Бир центнер пахтанинг таннархи қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрли майдонларда 18 сўм 47 тийинни, қатор орасининг кенглиги 90 сантиметрли майдонларда эса 16 сўм 46 тийинни ташкил этди. 1967 йили кенг қаторли схемада бир центнер пахта етиштиришга 1,3 киши-куни сарфланди ва унинг таннархи 16 сўм 20 тийинга тўғри келди.

Кейинги тўрт йилда кенг қаторли схема билан пахта етиштирганда ҳар бир агрегатнинг чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш даврида бажарган иш миқдори 2,3 баравар, ҳосил теримида эса 80 процент ошди. Бундан ташқари, бир центнер пахта етиштиришга қилинган меҳнат сарфи 2,5 баравар камайиб, маҳсулот бирлигининг таннархи 22 процент арзонлашди. Агар бундан тўрт йил илгари совхознинг пахтачиликда банд бўлган ҳар бир ходими ҳисобига ўртача 3,5 гектардан пахта майдони тўғри келган бўлса, ҳозир бу миқдор 7 гектарга етди.

Янги технологияни жорий этиш меҳнатни ташкил этиш ва унга хақ тўлашни такомиллаштиришни талаб этди. Агар илгарилари бригада учун экин майдони тахминий, яъни асосан ишчи кучи ҳисобга олинган ҳолда белгилаб келинган бўлса, эндиликда қатъий принцип қабул қилинган-барча ҳисоб-китоблар машиналарнинг битта йиғиндиси (комплекси)га қараб белгиланади. Биз ҳар бир чопиқ трактори учун 70-80 гектар майдондаги иш ҳажмини асос қилиб олдик. Машина ва механизмларни икки сменада тўла қувват билан ишлатишни таъминлаш мақсадида ҳар бир бригадада ўртача ҳисобда кенг профилли уч тракторчи, икки-уч прицепчи ва уч-тўрт сувчи бор.

Барча экиш ва терим техникаси бригадаларга биркитиб қўйилган. Бўлимнинг катта механиги ихтиёрида эса умум фойдаланадиган техника-ҳайдов тракторлари, ер текислайдиган, пол оладиган машиналар, автозаправшчик ва кўчма ремонт устахонаси бўлади. Бўлим раҳбарлари бригадаларнинг буюртмасига биноан далага уруғлик, ўғитлар, ёнилғи ва ҳоказоларнинг марказлаштирган ҳолда етказиб берилишини таъминлайдилар.

Ҳар бир бригадага тажрибали механизатор раҳбарлик қилади. Одатда ишлаб чиқаришнинг бутун жараёнини яхши биладиган ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган киши бригадир қилиб тайинланади. У ишлаб чиқаришда бевосита иштирок этиб, бригаданинг бошқа аъзоларига намуна кўрсатиши керак. Бригада раҳбари бригада аъзоларининг ўртача иш ҳақига қўшимча равишда 20 процент ҳақ олади.

Бизда меҳнат шу зайлда ташкил этилганлиги туфайли ҳар бир бригада, бригада ичида эса ҳар бир ишчи ҳисобда бўлади. Бу, одамларда ўз меҳнатлари натижаси учун шахсий жавобгарлик ҳиссини оширди. Ҳақ тўлашнинг рағбатлантириш формаси эса уларнинг ишлаб чиқариш муваффақиятидан манфаатдорлигини янада кучайтирди. Технология картасига биноан ҳар бир бригада учун умумий иш ҳақи фонди, меҳнат, маблағ, материаллар сарфининг миқдори, натурадаги ялпи ҳосил ва топшириш баҳоси бўйича маҳсулотнинг қиймати ва ҳоказолар белгиланади. Йил бошида бригаданинг ҳар бир аъзосига малакаси ва маҳоратига қараб бериладиган ойлик аванс миқдори белгиланади. Аванснинг миқдорини бригада коллективининг ўзи тасдиқлайди. Масалан, бригадир учун ойлик аванс миқдори 120-140 сўм, тракторчилар учун 110-120 сўмдан, сувчилар учун 90-100 сўмдан, прицепчилар учун 70-80 сўмдан қилиб белгиланади. Умуман аванснинг йиллик суммаси бригада бўйича планлаштирилган иш ҳақи фондининг 70 процентидан ошмайди. Йил охирида олинган маҳсулотнинг миқдори ва сифатига қараб узил-кесил ҳисоб-китоб қилинади. Маҳсулот учун бериладиган қўшимча ҳақ бригада аъзоларининг йил давомида олган ҳақиқий маошига мутаносиб миқдорда тақсимланади.

Совхоз мутахассислари бу системага қўшимча равишда пахта терими даврида мукофот бериш шартларини ишлаб чиқдилар. Мукофот фақат механик-ҳайдовчиларгагина эмас, балки бригаданинг терим жараёни билан боғлиқ бўлган бошқа аъзоларига ҳам берилади. Энг қулай муддатларда териб олинган пахтанинг миқдори ва унинг сорти рағбатлантириш мақсадида тўланадиган ҳаққа асос қилиб олинган.

Хақ тўлашнинг совхозда қабул қилинган системаси ишчиларнинг моддий манфаатдорлиги кучайишига ёрдамлашмоқда.

Янги технологиянинг жорий этилиши фақат пахтачиликгина эмас, балки хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам юксалишига самарали таъсир кўрсатди.

Умуман совхоз бўйича бултур 595 минг сўм, яъни пландагидан 226 минг сўм кўп фойда олинди.

* * *

Ҳозир совхозда кўклам дала ишлари кенг қизитиб юборилди. Хўжалик коллективи беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, бу йил ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини янада юксак босқичга кўтариш, пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш, деҳқончилик ва чорвачиликнинг ялпи маҳсулотини кўпайтириш мажбуриятини олди. Янги технологияни янада такомиллаштириш совхоз коллективига бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишда ёрдам беради.

Сирдарё области.

Матбуот учун илғор тажриба минбарини «Малик» совхозининг директори М. КРАСИЛЬНИКОВ ва «Сельская жизнь» мухбири А. УЗЕЛЕВСКИЙ тайёрладилар.

«Сельская жизнь» газетаси, 6 апрель.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXII СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ ҚАЙТА БОШЛАЙДИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 апрель. (ТАСС). Ҳозирги вақтда Европа бўйлаб сафар қилаётган БМТ бош секретари У Таннинг Бош Ассамблея сессияси раисига топширган тавсиясига биноан, БМТ Бош Ассамблеясининг XXII сессияси 24 апрелда ўз ишини қайта бошлайди.

Бугун матбуот конференциясида У Тан вакили шуни хабар қилди.

Бош Ассамблеянинг қайта бошланадиган сессияси кун тартибида учта масала: ядро қуролини тарқатмаслик, Яқин Шарқдаги аҳвол ва Ғарби-Жанубий Африкадаги аҳвол масалалари бор.

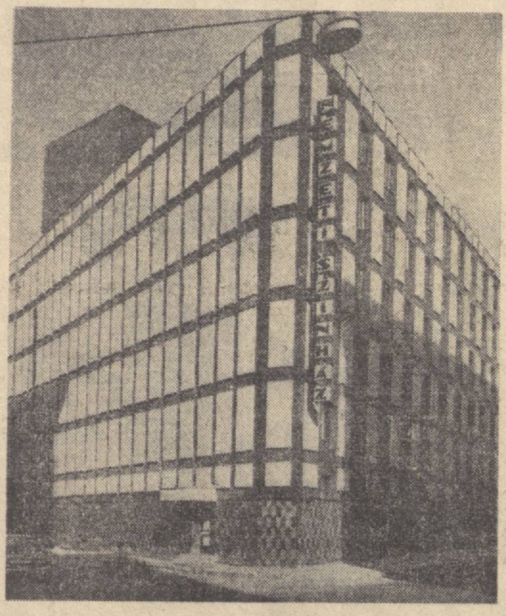

ВЕНГРИЯ пойтахти Будапешт шаҳрида кейинги йилларда жуда кўп замонавий бинолар қад кўтармоқда. Венгрия бинокорлари қадимий музейлар, театрлар ва кинотеатрларни ҳам қайта тиклаяптилар, айримларини эса янги услуб бўйича қайта қурмоқдалар. Чапдаги суратда Будапештдаги миллий театрнинг қайта тикланган қисми тасвирланган.

●

ГОНКОНГ. Шаҳарда Америка Қўшма Штатларининг турли базалари ва қурол-яроғ омборлари жуда кўплаб жойни эгалламоқда. Болаларнинг торгина кўчада ўйнашаётгани ҳам шундан бўлса керак. Ахир уларнинг спорт майдончалари, бошқа турли муассасалари ўрнида ҳам ҳозир Вьетнам халқига қарши агрессив уруш олиб бораётган Америка урушқоқлари машқ қилмоқдалар.

Ю. Муравин фотоси (ТАСС фотохроникаси).

1968 ЙИЛДА СССРДА ВА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БЎЛАДИГАН ВИСТАВКАЛАР

Совет ва чет эл мухбирлари учун 8 апрелда ўтказилган матбуот конференциясида Бутуниттифоқ савдо палатаси Президиумининг раиси М. В. Нестеров СССРда ўтказиладиган халқаро ва чет эл виставкалари ҳақида, шунингдек, чет эл экспозицияларида Совет Иттифоқининг иштироки ҳақида гапириб берди.

У, Москвада, «Коммунал ва уй-рўзғор машина-асбоблари» (Интербитмаш-68) виставкаси очилишига бир ойдан сал кўпроқ вақт қолди, деди. Бу виставка ҳозирги замонавий шаҳарни ободонлаштириш ва ривож топтириш проблемаларига бағишланиб, дунёда ўтказилган виставкаларнинг энг каттаси бўлади. Бу виставкада 20 дан ортиқ давлат фирмалари, корхоналари ва ташкилотлари қатнашади.

Август ойининг бошларида Ленинградда «Балиқ ва денгиз маҳсулотлари овлаш ва ишлаш замонавий воситалари (Инрибпром-68) деган бошқа халқаро виставка очилади. 22 мамлакат шу виставкада қатнашишга истак билдирди.

Совет Иттифоқида айрим давлатларнинг ихтисослаштирилган ва савдо-саноат виставкалари ҳам кўп бўлади. Масалан, сентябрда «Сокольники»да Италия ўзининг саноат маҳсулотларини намойиш қилади.

Бу виставка — Совет Иттифоқида Италия ўтказган виставкаларнинг энг каттаси бўлади. Бундан ташқари, СССРнинг 15 шаҳрида Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Австрия, Англия, Голландия, Норвегия, Финляндия, Франция, Швеция, Япония фан-техника ва маданиятнинг турли соҳаларида эришган ютуқларини намойиш қилади.

Ҳозиргина Москвада Британиянинг илмий приборлар ишлаб чиқарувчи фирмалари уюшмаси—«САЙМА» виставкаси ёпилди. Бундан аввал Финляндиядаги «НОКИА» акционер жамияти билан Швециядаги «ФАЦИТ» фирмасининг виставкаси, Франциядаги «ДЖР» фирмаси билан Ғарбий Германиядаги «СИМЕНС» фирмаларининг медицина асбоб-ускуналари виставкаси бўлиб ўтди. Душанбада Болгариянинг хўл меваларни қайта ишлайдиган машина-ускуналар экспозицияси кўрсатилди.

СССРдаги чет эл виставкалари, шунингдек Совет Иттифоқининг чет эл виставкаларида иштирок этиши, деди Н. В. Нестеров, илмий-техника ва иқтисодий алоқалар ўрнатиш ва кенгайтиришга, ўзаро манфаатли савдо-сотиқни яна ҳам ривожлантиришга хизмат қилади.

Бу йил СССР анъанага кўра, социалистик мамлакатларнинг Лейпциг, Будапешт, Познань, Брно, Пловдив, Загребда ўтказиладиган халқаро ярмаркаларида, шунингдек Яқин Шарқда — Дамашқ ва Измирда ўтказиладиган катта ярмаркаларда қатнашади.

Париж ва Венада ўтказиладиган халқаро ярмаркаларда, Кобулда бўладиган халқаро виставкада мамлакатимиз яна иштирок этади. Август ойида Лондонда Совет Иттифоқининг катта савдо-саноат виставкаси очилади.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК, 8 апрель. (ТАСС). Негрлар ҳаракатининг атоқли арбоби Мартин Лютер Кинг қабиҳларча ўлдирилганидан сўнг бундан тўрт кун аввал бошланган ирқий ғалаёнлар Американинг ўнлаб шаҳарларида давом этмоқда. Чикаго ва Вашингтондаги ҳаробазорларда тутун бурқсимоқда, Балтимор ва Питтсбургдаги ёнғинлар тинимсиз ловуллаб турибди... Кўпгина шаҳарларда комендантлик соати жорий этилди.

Шу кунларда полиция билан бўлган олишувларда 24 киши ҳалок бўлди. Уларнинг кўпчилиги негрлардир. Матбуот хабарларига қараганда, 1300 дан ортиқ киши ярадор бўлган, саккиз минг киши эса қамоққа олинган.

АҚШДАГИ ҲАЛОВАТСИЗ КУНЛАР

Ўтган кечаси Балтиморда энг таҳликали аҳвол ҳукм сурди. Олти минг миллий гвардиячи иморатларга ўт қўйиш олдини ололмади, тартибни тиклашга ожизлик қилди. Президент Жонсоннинг фармойиши билан мунтазам қўшинларнинг икки мингга яқин солдати уларга ёрдам бериш учун юборилди.

Питтсбургда ҳам миллий гвардиячиларнинг кўчаларда тўпланган одамларни тарқатиб юборишга қилган уринишлари беҳуда кетди. Кеча шаҳарда доктор Кинг хотирасига бағишланиб катта намойиш ўтказилди.

«Тартибни сақлаш учун Чикаго ва Вашингтонга миллий гвардиячилар, солдатлар ва денгиз пиёда қўшинлари аскарларидан 32 минг киши юборилди. Детройтда, Калифорния, Аризона, Виргиния, Канзас, Жоржия, Арканзас, Шимолий ва Жанубий Каролина штатларининг шаҳарларида безовталик ҳукм сурмоқда.

Ҳозирги ғалаёнларни илгари «телбаларча бебошлик» деб кўрсатишга уриниб кўрган Америка матбуоти энди негрлар ғалаёнларининг ҳақиқий сабабларини эътироф қила бошлади. Телевидение шарҳчиси Эрик Севереийднинг айтишича, «Америкада тўртинчи сорт гражданлар» деган тушунча бор экан, тартибсизликлар келиб чиқа беради. «Нью-Йорк таймс» газетаси «негрлар тўла гражданлик ҳуқуқи олганидан кейингина бундай ғалаёнлар тўхтайди», деб ёзмоқда.

Ўтган йили Швейцарияда озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечак, пойафзал, маиший хизмат кўрсатиш нархи ўртача 5-10 процент ошиб кетди. Дори-дармонлар нархи эса қарийб 50 процент ўсди. Маҳаллий аҳоли турмуш шароити тўғрисида ҳар ойда статистика бюроси томонидан берилаётган маълумотларни «қимматчилик тўғрисидаги жанговар маълумотлар» деб атамоқда.

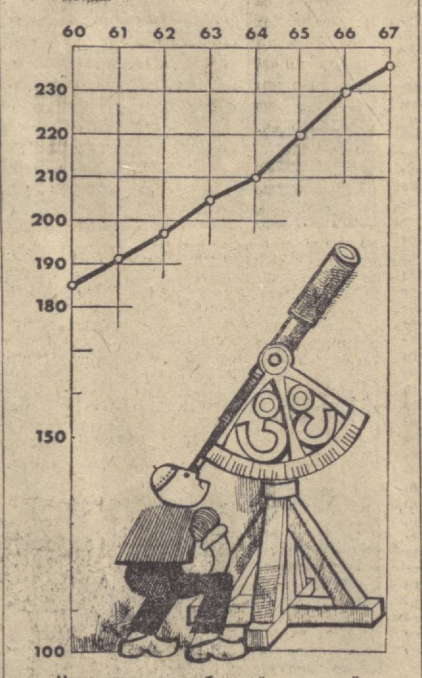

— Нархларнинг эгри-бугри ўсимтаси қаёққа кетаётганини телескопсиз кўриш қийин бўлиб қолди...

Карикатура Швейцарияда чиқадиган «Трибюн де Женев» газетасидан олинган.

(ТАСС фотохроникаси).

КИНГ ХОТИРАСИ

ВАШИНГТОН, 8 апрель. (ТАСС). Кеча Қўшма Штатларда негрлар раҳбари, ирқчилар ўлдирган Мартин Лютер Кинг хотирасига бағишланган мотам куни ўтказилди. Атланта черковларидан бирига Кинг жасади солинган тобут ёнидан одамлар узлуксиз ўтиб турдилар. Улар ўз ҳаётини негрларнинг тенг ҳуқуқлилиги учун курашга бағишлаган инсон билан охирги марта видолашиш учун келдилар. Бутун мамлакатда доктор Кингга бағишланган оммавий намойишлар, митинглар ва черков ибодатлари бўлиб ўтди. Шундай ибодатлардан бирида президент Жонсон ҳам ҳозир бўлди.

АҚШ пойтахти — Вашингтон шаҳри шу кунларда бутунлай бошқача қиёфага кирди. Шаҳарда чиққан ёнғинлардан кейин ҳали ҳам ўнлаб кварталлар бурқсиб ётибди, ҳувуллаб қолган кўчаларда солдатлар тушган «жип» ҳарбий машиналаригина қатнаб турибди. Кўпгина магазинларнинг витриналарига фанералар қоқиб қўйилган. Полиция ва мунтазам армия солдатларидан қарийб 12 минг киши негрлар истиқомат қилаётган кварталларда ва Вашингтоннинг савдо-саноат районида соқчилик қилиб юрибдилар. Шаҳарда эълон қилинган фавқулодда ҳолат давом этмоқда.

Газеталарнинг хабар беришича, полиция ва қўшинларнинг Вашингтонда негр аҳолиси билан бўлиб ўтган уч кунлик тўқнашувлари натижасида 6 киши ўлган ва 780 киши ярадор бўлган. 4100 дан кўпроқ киши қамоққа олинган. Мартин Лютер Кингнинг ваҳшиёна ўлдирилганлигидан дарғазаб бўлган америкалик негрлар ирқчиларнинг бебошлигига жавобан ўз ҳуқуқлари учун курашни янада кучайтириб юбормоқдалар.

ҲОДИСА

ИШНИ АРАҚ БУЗДИ

Аввало олтинфуруш Григорьевич Иван Григорев билан танишинг. 68 ёшли чол кўп йиллардан буён ҳеч қаерда ишламаган. У кўпчиликка қўшилмайди, чунки унинг қинғир иши кўп.

Ўз шаҳрида омади келмаган Григорьевич Иван Тошкентга келиб «қиттай» отибди-ю, шу заҳотиёқ йиқилибди. «Тез ёрдам» машинаси уни ТошМИнинг стаматология-хирургияси клиникасига олиб кетди.

Шифокорлар шикастланган жойни кўрмоқчи бўлганда бемор Иван Григорьевич нима учундир қаршилик кўрсатиб, қўйлакларини ечгани қўймади. Иваннинг бўйнида халта осилган бўлиб, ундан оғирлиги 394,3 граммли олтин пуллар топилди.

Шифокорлар Григорьевичнинг бошқа чўнтакларидан ҳам олтин пул топдилар ва бу ҳақда милиция органларига хабар қилдилар. Григорьевич бу олтин пулларни Тошкент шаҳрида пулламоқчи экан аттанг... арақ ишни бузиб қўйди.

С. АЛАХУТДИНОВ,
милиция капитани.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областларида ҳаво бир оз булутли бўлса ҳам ёғингарчилик бўлмайди. Республиканинг бошқа областларида ҳаво ўзгариб туради, айрим жойларда ёмғир ёғиши, момоқалдироқ бўлиши кутилади. Қорақалпоғистон, Хоразм ва Бухоро областларида шимоли-шарқ томонидан секундига 7-13, айрим жойларда 17 метр тезликда шамол эсади. 15-20, жанубда 22 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво булутли бўлса ҳам ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 5-7, кундузи 18-20 даража иссиқ бўлади.

ИСРОИЛНИНГ ЯНГИ АГРЕССИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 апрель. (ТАСС). Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакили қуйидагиларни маълум қилди: бугун куннинг биринчи ярмида Исроил бронетанк колоннаси қирувчи бомбардимончи самолётлар ва вертолётлар мададида Ўлик денгизидан 50 километр жанубдаги Фахл районида Иордан дарёси орқали ўтувчи ўт очишни тўхтатиш линиясини кесиб ўтиб, Иорданиянинг территориясининг ичкарисига бостириб кирган.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг Аммондан хабар беришича, дарёнинг шарқий қирғоғида Исроил ва Иордания қисмлари ўртасида шиддатли жанглар бошланиб кетган. Айни маҳалда Иордания қўшинлари вертолётлардан туширилган Исроил десантчиларига қарши жанглар олиб бормоқдалар.

ЧЕТ ЭЛ ЮМОРЛАРИ

ЗОЕ КЕТМАЙДИ

Бемор ўзининг касали ҳақида врачга узоқ, игнасидан ипигача сўзлаб берди. Охирида у енгил тортиб врачга миннатдорчилик билдирди.

— Мен бу ерга келаётганимда миям қаттиқ оғриётган эди. Буни қаранги, дардимни сизга айтсам-у, бошим оғришдан тўхтаса, қолса..

— Йўқ, йўқ, ташвишланманг. Сира ташвишланманг. Энди менинг бошим оғрий бошлади.

МАШАҚҚАТ

Табобат профессори лекция вақтида ноёб ва ғоятда антиқа бир воқеани айтиб берди:

— Беморнинг аҳволи шунчалик яхшиландики, мен унинг ҳолатини ўзим истагандек бу ерда сизларга намойиш қилишга ожизман, бунинг учун ғоятда афсусланаман.

ПАШШАЛАР ҲАЁТИДАН

Иккита хира пашша уйнинг шипида сайр қилиб юрарди.

— Одамлар ўлгудек гўл маҳлуқ бўларкан, — деб қолди пашшанинг бири, —ҳайронман, улар ана шундай кенг, ярқироқ том ёпиш учун йиллар, ойлар пул тўплашиб, охири ўзлари бўлса тепада эмас полда юришади.

ДУГОНАЛАР

— Ҳай, сен эшитдингми? Жуда қизиқ бир мой чиққанмиш, дейишяпти, у юздаги ажинларни сидириб туширгандек йўқотармиш, уни сурганлар гўё ўн ёшга яшарар эмишлар.

— Бу қандай янгилик бўлдийкин? Мен бу мойни бир йилдан буён сураман-ку.

— Мен шундай бўлса керак деб ўйлагандим, бу бекорчи бир гап, бирор рекламадир деб фараз қилгандим.

ТАЖРИБА

Икки эркак бар чорпоясида туриб суҳбат қилишарди.

— Сиз биласизми, никоҳ ҳақида мен қандай фикрдаман, — деб гап бошлади улардан бири.

— Сиз уйланганмисиз? — сўради иккинчиси.

— Ҳа.

— Унда фикрингизни тушуниб турибман.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30—Увертюралар, 9.50 — Халқаро темаларда (тож.), 10.10 — Куйлар (рус.), 11.15—К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги олдидан. «Янги материалистик фалсафа ижодчиси» (суҳбат), 11.25—Халқ куйлари, 12.15—Музикали танаффус, 13.30 — Қўшиқлар (рус.), 16.10 — «Ғ. Абдураҳмонов куйлайди», 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Симфоник куйлар, 18.00—К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги олдидан. «Маркс ва замонавийлик», 18.10—Рус халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти, 18.40 — Спорт (рус.), 19.30—«Пахтакор»—«Динамо» (Москва) командалари ўртасида футбол («Пахтакор» стадионидан репортаж), 20.15 — «Индустрлашган Ўзбекистон» (радиожурнал), 21.00 — Халқаро темаларда (суҳбат), 21.10 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.20—Ўзбек классик қўшиқлари, 22.40—Поэзия кечаси, 23.15—Лирик концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

17.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.00 — **Мактаб ўқувчилари учун** (ўзбек тилида), 18.20 — **Телеянгиликлар**, 18.30 — **«Пахтакор» — «Динамо»** (Москва) командалари ўртасида футбол («Пахтакор» стадионидан репортаж), танаффус вақтида **телеянгиликлар** (ўзбек тилида).

21.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

17.00 дан — **Олмаота кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.45 — **Тошкент истиқболи**, 21.05 — **Рассом ва замон**, 21.25—**Пилла—бизнинг бойлигимиз**, 21.55 — **Концерт.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

Рус тилида: 20.00 — **Суд** (кинофильм), 20.20 — **Комсомол ёшлигимиз** («Ёшлик» студияси), 21.05 — **Олеко Дундич** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 10/IVда **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IV да **Парвона**, 11/IV да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/IV да **Нурхон**, 11/IV да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Ургатилган шерлар аттракциони. Раҳбари—Борис Денисов, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Борис Вяткин иштирок этади. Билетлар сотилмоқда.**

КИНО

Николай Бауман — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 9-50 минут, кундуз 5, кеч 6-40 минут ва 10 да).

Эркак ва аёл — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (2-залда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Умид қирғоғи —«ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Икки дил достони (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20, 3-10 ва кеч 8-20 минутда).

ШАҲРИСАБЗДА
28, 29 апрелда
Ўзбекистон ССР иккинчи чиқарилиш пул-буюм лотереясининг

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ УТКАЗИЛАДИ

Тиражда умумий суммаси 877500 сўмлик 542500 ютуқ ўйналади, шу жумладан: 5 «Волга», 10 «Москвич-408», 5 «Запорожец», автомашиналари, 20 «М-63» ва «ИЖ-Платнета» мотоцикллари, пионинолар, «ЗИЛ-Москва», «Днепр» холодильниклари, «Огонёк» ва «Рубин-102» телевизорлари, радиоприёмниклар, радиолалар, магнитафонлар, мотовелосипедлар, кир ювиш машиналари, фотоаппаратлар, гиламлар, гилам пойандозлар ва шу каби кўпгина қимматли буюмлар ва пул ютуқлари бор.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГИЗ!

Навбатдаги ютуқлар тиражида катнашинг!

1968 йил 24 апрель эрталаб соат 11 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 2-қават, фойе) фалсафа фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

А. Р. Мансуров: «Социалистик реализм санъатида бадиий ҳақиқат проблемаси (Ўзбек адабиёти ва санъати материали асосида)» деган темада;

Я. Маджонов: «Коммунизм қурилиши даврида никоҳ-оила муносабатларининг ривожланиши» деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонасида (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй) танишиш мумкин.

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1968-1969 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича сиртқи бўлимнинг I-КУРСИГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

бошланғич таълим методикаси ва математика (рус, ўзбек ва қозоқ тиллари таълими бўйича);

Ўзбек ва рус тилларида: биология, география, тарих, кутубхонашунослик ва библиография, педагогика ва психология (фақат ўзбек тилида), дефектология;

ўзбек ва қозоқ тилларида: она тили ва адабиёти;

Ўқиш муддати беш йил.

Ўрта маълумотли ва кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишилар қабул қилинади.

Ҳужжатлар 15 апрелдан 30 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари—2 июндан.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, таржимаи ҳол, ўрта маълумотлилиги ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), тўртта фото сурат (3х4), турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), иш жойидан характеристика ва йўлланма.

Институт адреси: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 103-уй, қабул комиссияси, сиртқи бўлим (9, 11-трамвайларнинг «Киров номли боғ», 3, 9, 11-троллейбуслар, 24-автобуснинг «Фрунзе номли майдон» бекатлари).

Телефонлар: 5-05-00, 5-03-00, 5-25-18.

«Оргтехмясомолпром» трестининг
9-ТОШКЕНТ МАХСУСЛАШТИРИЛГАН СОЗЛАШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

дипломли газ-электр пайвандчилари, слесарлар: 5, 6 разрядли монтажчилар (технология ва теплотехника жиҳозларини тузатиш бўйича); **5, 6 разрядли токарь, технология ва теплотехника жиҳозлари монтажи бўйича тажрибага эга бўлган прораблар ва усталар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 17 уй (Радио уйи ҳовлисида). Телефонлар: В-3-44-09, В-3-76-39.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
10 апрель кеч соат 6 яримда
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«ПАХТАКОР» — «ДИНАМО»
(Москва) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси коллективи Ўрта Осиё темир йўли Душанба бўлими бошлиғининг ўринбосари Н. Т. Қодировга отаси

Тоир ҚОДИРОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Голодностепстрой» бошқармаси коллективи «Главсредазирсовхозстрой» совхозлар бошқармасининг бошлиғи А. Т. Тоировга отаси

Тоир ҚОДИРОВНИНГ

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ № 26, Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосари — В37285, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33358, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32247, Оммавий ишлар ва хатлар — В35679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—62 Самарқанд 31972 Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55

Б № — 84. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 08305.